LÄNSSTYRELSEN
I STOCKHOLMS LÄN
Enheten för tillsyn
Mikael Wiman
08-785 42 55

Förhandsbesked
Datum
2012-09-04

Beteckning
20626-22761-2012

Stiftelsen Hilma af Klints Verk (The Hilma af Klint Foundation)
Anders Kumlander
Ytterenebv 3
153 91 JÄRNA

Förhandsbesked om stiftelse får uppföra ett museum och därtill anknutna frågor

Besked

För det fall finansiering ordnas är det inte något som hindrar att stiftelsen inom ramen för ett museum håller verket tillgängligt på det sätt som föreskrivs i § 4 stadgarna (1).

Stiftelsens ändamål är inte att tillgängliggöra andra konstnärers verk. Inget hindrar att stiftelsen medverkar i en museiverksamhet där andra konstnärers verk tillgängliggörs av andra aktörer. En förutsättning är i så fall att stiftelsens tillgängliggörande av Hilma af Klints verk hålls avskild från övriga utställares tillgängliggörande av andra konstnärers verk (2), och att stiftelsen endast belastas med kostnader avseende det egna ändamålsuppfyllandet.

För det fall stiftelsen med finansiering kan äga hela eller delar av ett museum och museets lokaler kan hyras ut, är det inte något som hindrar att de delar av lokalerna som inte behövs för att tillgängliggöra Hilma af Klints verk, hyrs ut till andra aktörer för att tillgängliggöra andra konstnärers verk (3).

För det fall stiftelsen ska överföras till statlig förvaltning förutsätter detta Kammarkollegiets tillstånd (enligt 11 § 2 st i stadgarna får § 2 som anger styrelsens sammansättning inte ändras enligt proceduren i 11 § 2 st i stadgarna).

För det fall museiverksamheten ordnas av en förening fristående från stiftelsen, t.ex. av Föreningen Hilma af Klints kulturcenter, är det Länsstyrelsens uppfattning att stiftelsens tillgängliggörande av Hilma af Klints verk måste ske skilt från övriga aktörers tillgängliggörande av sina verk i Kulturcentrets regi.

Avyttring av enskilda målningar får endast ske på det sätt som beskrivs i 5 § 2 st i stadgarna, dvs. om så finns lämpligt, avyttras och på så sätt göras tillgängliga för allmänheten i syfte att inbringa medel för att underlätta omhändertagandet och vården av de kvarvarande delarna av verket.

En förutsättning för att stiftelsen ska kunna verka för att ett museum ordnas, i vilket stiftelsens tillgängliggörande av verket kan ske, är att en finansieringsplan upprättas. Sådan plan behöver enligt Länsstyrelsens mening sträcka sig över minst 5 år.

Redogörelse för ärendet

Styrelsen för Stiftelsen Hilma af Klints Verk (The Hilma af Klint Foundation), bestående av de tre (av fyra) ledamöterna Ulf Wagner, Marius Wahl Grahn och Anders Kumlander, har begärt Länsstyrelsens förhandsbesked i följande frågor

1. Kan stiftelsen inom ramen för föreskrifterna i stadgarna uppföra ett museum för utställningar av Hilma af Klints målningar och tillhörande skrifter och driva detta museum i egen regi?

2. Om svaret är ja på fråga 1:

Kan stiftelsen även ha tillfälliga utställningar om och av andra konstnärer, med förbehållet att det enbart skulle röra sig om utställningar, som av olika orsaker tangerar Hilma af Klints konstnärliga frågeställningar och dessas betydelse för den moderna konstens utveckling?

3. Om svaret är ja på fråga 1 men nej på fråga 2

Kan stiftelsen hyra ut delar av museets lokaler (som inte används för de permanenta och tillfälliga utställningarna om Hilma af klint och hennes verk) för att låta annan juridisk person bedriva utställningar av och om konstnärer som av olika orsaker tangerar Hilma af Klints konstnärliga frågeställningar och dessas betydelse för den moderna konstens utveckling?

I ärendet har upplysts om att ordföranden Johan af Klint haft kontakt och överläggningar med Kulturdepartementet och Moderna Museet om att överlämna stiftelsebildningen i statens förvaltning. Det har också påpekats att de tre ledamöterna Ulf Wagner, Marius Wahl Grahn och Anders Kumlander har skapat en förening Hilma af Klint Kulturcenter, som har ansökt om projektmedel (LEADER) för museiverksamheten.

Överväganden

Av § 1 i stiftelsens stadgar framgår att stiftelsen ska ha ”till föremål för sin verksamhet att tillvarataga och förvalta Hilma af Klints efterlämnade verk.”

I § 4 i stadgarna preciseras att styrelsen ska ”hålla verket tillgängligt för den som söker andlig kunskap eller som kan bidrag till att verket i framtiden kommer att fylla den mission, som Hilma af Klints andlige uppdragsgivare avsett med detsamma. Styrelse ska lägga sig vinn om att verket endast görs tillgängligt för sådana personer, som har en till stiftelsens ändamål sympatisk inställning och ifråga om vilken missbruk kan uteslutas.”

I 5 § 2 st anges även att enskilda målningar som är utförda under åren 1916 och till hennes död år 1944 ”må, om så finns lämpligt, avyttras och på så sätt göras tillgängliga för allmänheten i syfte att inbringa medel för att underlätta omhändertagandet och vården av de kvarvarande delarna av verket.”

Någon finansieringsplan för att uppföra ett museum har inte presenterats.

Länsstyrelsens bedömning

Det följer inte av stiftelsens föreskrifter att ett museum ska uppföras, men står inte heller i strid med dem. Att uppföra ett museum torde kräva omfattande finansiering. För det fall sådan finansiering ordnas är det inte något som hindrar att stiftelsen inom ramen för ett museum håller verket tillgängligt på det sätt som föreskrivs i § 4 stadgarna (svar på fråga 1)

För det fall utställningsverksamhet ska ordnas avseende andra konstnärers verk finner Länsstyrelsen att sådant tillgängliggörande inte ska ske i stiftelsens regi. Stiftelsens ändamål är inte att tillgängliggöra andra konstnärers verk. Inget hindrar att stiftelsen medverkar i en museiverksamhet där andra konstnärers verk tillgängliggörs av andra aktörer. En förutsättning är i så fall att stiftelsens tillgängliggörande av Hilma af Klints verk hålls avskild från övriga utställares tillgängliggörande av andra konstnärers verk (svar på fråga 2), och att stiftelsen endast belastas med kostnader avseende det egna ändamålsuppfyllandet.

För det fall stiftelsen med finansiering kan äga hela eller delar av ett museum och museets lokaler kan hyras ut, är det inte något som hindrar att de delar av lokalerna som inte behövs för att tillgängliggöra Hilma af Klints verk, hyrs ut till andra aktörer för att tillgängliggöra andra konstnärers verk (svar på fråga 3).

För det fall stiftelsen ska överföras till statlig förvaltning förutsätter detta Kammarkollegiets tillstånd (enligt 11 § 2 st i stadgarna får § 2 som anger styrelsens sammansättning inte ändras enligt proceduren i 11 § 2 st i stadgarna).

För det fall museiverksamheten ordnas av en förening fristående från stiftelsen, t.ex. av Föreningen Hilma af Klints kulturcenter, är det Länsstyrelsens uppfattning att stiftelsens tillgängliggörande av Hilma af Klints verk måste ske skilt från övriga aktörers tillgängliggörande av sina verk i Kulturcentrets regi.

Avyttring av enskilda målningar får endast ske på det sätt som beskrivs i 5 § 2 st i stadgarna, dvs. om så finns lämpligt, avyttras och på så sätt göras tillgängliga för allmänheten i syfte att inbringa medel för att underlätta omhändertagandet och vården av de kvarvarande delarna av verket.

En förutsättning för att stiftelsen ska kunna verka för att ett museum ordnas, i vilket stiftelsens tillgängliggörande av verket kan ske, är att en finansieringsplan upprättas. Sådan plan behöver enligt Länsstyrelsens mening sträcka sig över minst 5 år.

Hur man överklagar: se bilaga.

Mikael Wiman